

Franckesche Stiftungen zu Halle

Io. Anast. Freylinghsii, Pastoris Vlriciani Et Gymnasii Scholarchae, Fvndamenta Theologiae Christianae, In Doctrinis Fidei Ex Verbo Dei Perspicve ...

Freylinghausen, Johann Anastasius

Halis Magdeb., MDCCLXXV.

VD18 13062689

Caput Secundum De Officio Christi Mediatorio.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-206191

(1) quod vere redempti simus; siquidem ille ad nos re-
le, qui nos redemit, verus homo, adeoque
eiusdem, cuius nos sumus, naturæ et es-
sentia est. 1 Tim. II, 5. 6. (2) Quod Fi-
lius Dei per incarnationem frater noster fa-
ctus sit, qui infirmitatibus nostris adfici
possit, et ad quem, tamquam solum gratiæ,
confidenter accedere nobis liceat, Hebr. II,
11. 17. IV, 15. 16. (3) quod natura nostra
humana hac indissolubili coniunctione cum
diuina natura in Christo summopere nobili-
tata, et ad inenarrabilem dignitatem et glo-
riam supra omnes angelos euecta sit.

CAPVT SECVNDVM

DE

OFFICIO CHRISTI
MEDIATORIO.

§. I.

In meditatione officii Christi mediatorii In officio
pro fundamento habendum est, Iesum Christi
nostrum esse promissum illum et desti- mediato-
natum a Patre seruatore et mediatorem rio quid
mundi, quem omnes prophetae venturum pro fun-
esse in mundum prædixerunt. Proinde quæ damento
stio heic est: Num Iesus Nazareus, cuius dum?
historiam in euangelistis legimus, et quem
adnuntiarunt apostoli, is sit, in quo, tam-
quam Messia et seruatore mundi, plane confi-
dere

dere possimus; an vero cum hodiernis Iudæis alius nobis expectandus?

§. II.

An hæc
veritas
alicuius
momenti
est?

In hac veritate, quod *Iesus Nazarenus* *is ipse sit*, nos confirmandi eamque exemplo Pauli, Act. IX, 22. XIX, 4. et aliorum, c. VIII, 35. XVIII, 28. aduersus contradicentes defendendi causam tanto maiorem habemus, quanto grauioris momenti ea est; quandoquidem fundamentum fidei et salutis nostræ in ea positum est, eiusque sine viua cognitione nemo ex Deo natus esse et salutem consequi potest. I Cor. III, 11. I Io. II, 22. V, 1.

§. III.

Vnde hæc
veritas de-
monstra-
tur?

Argumenta, quibus hæc veritas demonstratur, vel expressa apostolorum testimonia sunt; vid. in primis Act. II, 25. sqq. III, 22. sqq. IV, 11. 26. 27. VIII, 32. seqq. vel ex *collatione veteris et noui testamenti* fluunt, dum ex hoc ostenditur, in Iesu nostro ea deprehendi, quæ in illo de Messia fuerunt prædicta, ita quidem, vt in ipso vel iam impleta vel adhuc implenda sint.

§. IV.

Ista argu-
menta
quotupli-
cis gene-
ris?

Sunt autem ista argumenta *duplicis* generis, vel *interna*, ex ipsa Iesu natura et indole petita, vel *externa*, ex rebus extraj ipsum desumpta.

§. V.

§. V.

Quæ prioris generis sunt, in eo consi- Prioris
stunt, quod Iesus Nazarenus talis fuerit ea- generis
que fecerit, qualem Messiam ex diuina or argumen-
dinatione secundum prædictiones vatum esse ta in quo
et quæ facere oportuit. Huc spectant se- confi-
quentes demonstrationes: stant?

I. Cuius doctrina talis fuit, qualis ex Quænam
prophetarum testimoniis doctrina Messiae demon-
esse debuit; ille verus et a Deo promissus strationes
Messias est. Atqui doctrina Iesu Nazareni huc spe-
talis fuit, qualis doctrina Messiae esse debuit: ctant?
Ergo Iesus Nazarenus est verus et a Deo pro-
missus Messias. Nimirum de Messia præ-
dictum fuerat, ipsum euangelium adnun-
tiatum, atque ita doctrinam eius conso-
lationis plenioram futuram, quam Moysi,
si in proprio quidem officio consideretur,
Deut. XVIII, 15. 16. 17. 18. 19. Ies. XLII,
2. 3. L, 4. LXI, 1-3. Id quod in nostrum
seruatorem apte quadrat, quippe qui non
tantum ipse per se, sed per apostolos etiam
suos, talem doctrinam, secundum noui fœ-
deris testimonia, professus est. Matth. XII,
17. 18. 21. Luc. IV, 21. 22. Io. I, 17. VI,
68. Marc. XVI, 15. 16. 20. 2 Cor. V, 20.

II. Qui omnia *miracula* patrauit, quæ
Messias patrare et ex quibus cognosci de-
buit; ille Messias sit, oportet. Atqui Ie-
sus Nazarenus ista miracula omnia (tum
ipse per se, quum mortalis ageret, tum
postea

postea per apostolos suos) patrauit: Ergo Iesus Nazarenus Messias sit, oportet. Quæ de illis miraculis prædicta sint, vid. Ies. XXXV, 3-6. LXI, 1. 2. A Iesu autem, domino nostro, patrata ea esse, adfirmatur Matth. XI, 5. Io. X, 24. 25. XV, 24. XX, 31. XIV, 12. Act. III, 12. 13. 15. 16.

III. Futurum erat, ut Messias propter externam faciem et *formam contemtam* a multis repudiaretur, secundum Ies. LII, 14. LIII, 2-4. Ps. CXVIII, 22. Ies. VIII, 14. Atqui Iesus Nazarenus propter externam faciem et *formam contemtam* (cum ipse, tum in membris suis) a multis repudiatu fuit: Io. I, 11. Luc. XIX, 14. Matth. XXI, 38. 39. 42. Act. IV, 11. Rom. IX, 33. I Petr. II, 6. Ergo Iesus Nazarenus verus a Deo promissus Messias sit, oportet.

IV. Messias, ex tenore totius sacrae scripturae veteris testamenti, pro nobis *mori, sepeliri*, tertia die ex mortuis *resurgere, in celum ascendere, Spiritum sanctum effundere*, et *euangelium* per omnem terrarum orbem *prædicandum* curare debuit. Vide in primis Genes. III, 15. Psalm. XVI. XXII. LXVIII. Ies. LIII. cetera. In Iesu Nazareno hæc omnia testamentibus noui testamenti scripturis, impleta fuerunt: I Cor. XV, 3. 4. Luc. XVIII, 31-34. XXIV, 26. 27. Matth. XII, 39. 40. Act. I, 9-11. II, 1. seqq. Luc. XXIV, 46. 47. Col. I, 5. 6.

§. 6. Ergo verus a Deo promissus Messias sit, oportet.

§. VI.

Posterioris generis argumenta et demon- *Posterioris generis argumenta in quo consistunt?*
strationes potiores sequenti ratiocinio com-
plecti possumus. Messias ille, qui ita est
comparatus, quemadmodum in prioris ge-
neris argumentis §. V. ostensum est, ex stir-
pe Davidis nasci debuit, 2 Sam. VII, 12. Ier.
XXIII, 5. 6. Matth. XXII, 42. et quidem
Bethlehemi in Iudæa, Mich. V, 1. Matth.
II, 6. republica iudaica iam collapsa, Gen.
XLIX, 10. stante adhuc templo secundo,
hoc est, eo, quod post reditum ex captivitate
Babylonica exstructum erat, Hagg. II,
8. Mal. III, 1. et intra LXX hebdomades,
populo iudaico Dan. IX, 24. destinatas.
Atqui Iesus Nazarenus natus est ex stirpe Da-
vidis, Luc. II, 4. republica iudaica iam
collapsa, com. 1. 2. stante adhuc templo
secundo, Luc. II, 22. 46. et LXX hebdo-
madibus Danielis ferme præteritis. Ergo
Iesus Nazarenus est verus a Deo promissus
Messias; quandoquidem promissiones Dei
non fallunt, nec quisquam alius in uniuerso
terrarum orbe ostendi potest, in quo
hæc omnia deprehensa fuerint aut depre-
hendantur.

§. VII.

Neque vero satis est, hanc veritatem *Quid de*
ex prolatis in medium argumentis ratione adlatis ar-
com-

gumentis comprehendere, aut aduersus Iudæos ad lit-
 adhuc no- teram tueri; sed, vti reliquæ veritates
 tandum omnes, ex verbo Dei in ordine pœni-
 est? tentiæ ac fidei, illustrante in nobis Chri-
 stum Spiritu sancto, cognoscenda, obli-
 gnanda et confirmanda est: siquidem nemo
 est, qui Dominum possit Iesum dicere, nisi
 per Spiritum sanctum, 1 Cor. XII, 3. Matth.
 XVI, 16. 17. Io. III, 33. VII, 17. XVI,
 14. XVII, 8. 2 Cor. IV, 6.

§. VIII.

Officium nostrum secundum hanc do-
 ctrinam est, (1) in gratia ac merito Iesu
 Quod- nostri, vnius mediatoris et seruatoris mun-
 nam heic di, confidere, nec alium expectare, 1 Petr.
 nostrum officium? II, 6. 7. (2) in aliorum ad salutem institu-
 tione hunc Iesum, tanquam Christum, vni-
 cum fundamentum iacere; atque, omnium
 seruorum Dei exemplo in veteri ac nouo tes-
 tamento, ad ipsum solum, quod sit Domi-
 nus, eos remittere, Act. X, 43. Io. I, 8. 9.
 15. 16. 17. 20. 27. 29 - 36. III, 27 - 36.
 Matth. XI, 2. 3. 1 Cor. I, 23. II, 2. III,
 10. 11. 2 Cor. IV, 5. (3) vestigia huius Ie-
 su premere, eique libenti animo parere, at-
 que hoc ipso demonstrare, nos vere in eum
 credere, Phil. II, 5. 1 Petr. II, 21. Marc.
 VIII, 34. Matth. XXII, 5. (4) in humili
 ac contempta eius forma non offendere,
 Matth. XI, 6. 1 Petr. II, 7. (5) gloriæ ac
 maiestatis ipsius patefactionem sub spe et pa-
 tien-

rientia expectare, eaque animum nostrum, quacumque calamitate et vexatione fractum atque adflictum, erigere ac recreare, 1 Thess. IV, 15 - 18.

§. IX.

Solacium, quod ex hac doctrina fluit, Quod est, (1) quod fides nostra, beneficio Dei in hac veritate fundata, firma persistat, Aet. IV, 12. (2) quod nunc propius nos sit salus, quam tum, quum credidimus eamque futuram expectauimus, Rom. XIII, 11. Luc. X, 23. 24. 2 Cor. VI, 2. (3) quod, ut memorati Messiae characteres in Iesu nostro deprehensi fuerunt, ita futurum sit, ut et reliqua de Messia eiusque gloria in sacris litteris promissa non minus constituto diuinitus tempore impleantur. Luc. XVIII, 31. Ies. XXXIV, 16.

§. X.

Officium Christi mediatorium tria complectitur, *propheticum*, *sacerdotale* et *regium*.

Officium Christi mediatorium quot complectitur?

§. XI.

Si queras, *quis* sit propheta noster; idem ille est, quem supra demonstraui noster esse verum Messiam, nimirum IESVS CHRISTVS. Hic magnus ille propheta est, qui ex diuino promisso (Deut. XVIII, 18.) in mundum venire debuit, Aet. III, 22. quem Iehoua suo tempore misit, et officio suo, *ter* separatis temporibus publice declaratum,

E

ratum,

ratum, quasi initiauit, Matth. III, 17. XVII, 5. Io. XII, 28. Qui uti diuinam et humanam naturam habet, ita secundum vtramque propheta noster est. Secundum *humanam* quidem naturam ad hoc officium Spiritu sancto vnctus fuit sine modo, Ies. LXI, 1. Luc. IV, 18. 21. linguaque et voce sua humana docuit, Matth. V, 1. sqq. in primis *diuinæ* naturæ id tribuendum est, quod Patris sui voluntatem exposuit ac patefecit, Io. I, 18. Matth. XI, 27. et verbo vim atque efficaciam indidit. Marc. XVI, 20.

§. XII.

Officium
Christi
propheti-
cum ad
quosnam
spectat?

Ceterum hic Iesus noster *vniversalis* propheta est, eiusque officium propheti- cum ad omnes omnino homines spectat: nam vera lux est, quæ collustrat omnem hominem, veniens in mundum, Io. I, 9. Quamquam enim, quod ad visibilem muneris prophetici administrationem attinet, ad solos Iudæos missus fuit, Matth. XV, 24; per discipulos tamen suos in vniuerso terrarum orbe illud continuauit, vitæque correctionem et peccatorum veniam per omnes gentes prædicari iussit, Luc. XXIV, 47.

§. XIII.

Munia of-
ficii pro-
phetici
quomodo
confidera-
ri pos-
sunt?

Munia officii prophetici duplici modo considerari possunt, (1) *generatim*, in eo sita, quod diuinam voluntatem exposuit Io. I, 18. XII, 50. Hebr. I, 1. cum legis, Matth. V. VI. VII. tum maxime euangelii, Io.

Io. I, 17. (2) *speciatim*, et quidem (α) quum Christus in *terra* versaretur, vbi euangelistæ ipsum magna cum potestate et ἐνεργείᾳ Matth. VII, 29. Io. VI, 63. VII, 46. et quidem palam, Io. XVIII, 20. multa cum libertate et reprehensione mali, Matth. XXIII. cum obsignatione per miracula, c. XI, 5. sanctæ vitæ exemplo Io. VIII, 46. nec non prædicatione multarum rerum futurarum, Luc. XIX, 42. seqq. Matth. XXIV, 25. docuisse perhibent. (β) Postquam in *gloriam ingressus* est, quo spectat, quod ministerium ecclesiasticum instituit, per illudque efficaciter operatur, 2 Cor. V, 19. Rom. I, 5. Eph. IV, 11. Act. XXVI, 18. et per Spiritum suum beneficio verbi in animis credentium in se docet eosque veritate sua sanctificat et obsignat. 1 Io. II, 20. 27. Io. III, 33. XVI, 13.

§. XIV.

Officium nostrum est, (1) Christum Quod-
vnicum nostrum doctorem et magistrum nam officium nostrum hac
agnoscere, Matth. XXIII, 10. (2) ipsi dicto-
audientes esse, Matth. XVII, 5. Deut. XVIII, in re?
15. et Spiritus sui operationi, qua nos il-
luminare vult et sanctificare, non resistere,
Prou. I, 5. Hebr. II, 1. sqq.

§. XV.

Solatium nostrum ex hac doctrina hoc Quod-
est: Christus non solum tamquam sacerdos nam inde solatium?
salutem nobis acquisiuit; sed etiam tam-
quam propheta viam, qua ad eam perue-
niamus,

niamus, commonstrare nobis vult, ex quo ipsius amor erga nos et desiderium salutis nostræ clare elucet. Vnde non omittet per Spiritum suum sanctum beneficio verbi nos instituere et docere, petentes a se. I Io. II, 20. 27.

§. XVI.

Sacerdos
noster
quis?

Idem ille Iesus, qui propheta, *sacerdos* etiam noster est, et quidem secundum utramque naturam, diuinam atque humanam. *Humana* quidem natura omnes perpeſsiones sustinuit, susceptis in hunc finem infirmitatibus nostris, sine tamen peccato, Hebr. II, 17. 18. IV, 15. I Petr. II, 24. *Diuina* autem, etsi in se non passa est, passioni tamen et morti Christi infinitum pondus et valorem addidit, vt humani generis peccata hoc modo expiari potuerint, diuinæque iustitiæ satisfieri. Ad hoc officium Christus ab ipso Deo, quemadmodum Aaron in veteri testamento, vocatus fuit, Hebr. V, 4. 5. 6. qua in re Christus hanc habet prærogatiuam, quod cum iureiurando sacerdos factus est; quum contra Aaron eiusque successores sine iureiurando sacerdotes facti sint. c. VII, 20. 21. Quo loco etiam sacerdos ad rationem Melchisedechi vocatur; vt significetur, ipsum nobis esse vnum solum sacerdotem, qui similem sui ante se haud habuerit, nec, quum daret in sempiternum, necesse habeat sacerdotio alteri cedere.

cedere. c. VII, 1. *LUTHERVS* Conc. in Gen. XIV. Tom. IV. Alt. fol. 100. b. „*Hoc*
 „*sacerdotium ab isto tempore, quo mundus*
 „*cæpit, ad finem usque durat. Per hunc sa-*
 „*cerdotem Adamo et Eua absolutio impertiri*
 „*debet, et impertienda est nouissimo omnium*
 „*christiano, qui adhuc nascetur. Aeterna*
 „*persona est, in omnia manens sæcula.*”
 Accedit, quod sanctitate et innocentia vete-
 ris testamenti sacerdotibus infinite antecel-
 lat, dum illi pro suis etiam ipsorum pecca-
 tis victimas libare necesse habuerunt, hic
 vero, quia omnino sanctus et vitii expers
 fuit, pro aliorum tantum peccatis fecit sa-
 crificium, Hebr. VII, 26. 27.

§. XVII.

Hoc Christi officium sacerdotale ad *Officium*
omnes omnino homines attinet; siquidem ser- *Christi sa-*
 uator noster omnium mortalium peccata *cerdotale*
 peccatorumque pœnas in se recepit, Io. I, *ad quos*
 29. 1 Petr. II, 24. Ies. LIII, 6. Rom. XV, 3. *spectat?*
 pro omnibus sanguinem liberationis pre-
 tium dedit, 1 Tim. II, 6. Matth. XX, 28.
 coll. Leuit. XXV, 25. 26. illosque eo ipso
 redemit et vindicauit, Gal. III, 13. IV, 5.
 2 Petr. II, 1. Luc. I, 68. Hebr. II, 15. Deo
 reconciliauit, 2 Cor. V, 19. 1 Io. II, 2. Col.
 I, 21. 22. iustitiam et vitam æternam omni-
 bus acquisiuit, Rom. V, 18. sqq. Dan. IX,
 24. 2 Tim. I, 10. Nemo tamen fructum
 officii eius sacerdotalis percipit, nisi in or-

dine veræ pœnitentiæ et fidei. Luc. XXIV, 46. 47. Io. III, 16.

§. XVIII.

Munia
huius of-
ficii qua-
nam in re
confi-
stunt?

Munia autem eius his tribus partibus absoluuntur: (1) *oblatione*, (2) *intercessione*, et (3) *benedictione*, sicut in veteri etiam testamento munia sacerdotii Aaronis et successorum eius in his tribus potissimum posita fuerunt. Hebr. VIII, 3. Exod. XXX, 7. 8. Sap. XVIII, 21. Num. VI, 23.

§. XIX.

De sacrifi-
cio sacer-
dotis no-
stri quid
notan-
dum?

Sacrificium Christi sacrificiorum typicorum veteris testamenti *impletio* et antitypus est, adeoque tanto melius ac præstantius, quam fuerunt ista, Hebr. VIII, 5. IX, 9. coll. com. 13. 23. 24. et X, 1. sqq. Apoc. XIII, 8. quæ tantum beneficio et virtute sacrificii a Christo, quum plenum tempus aduenisset, faciendi, mortalibus in veteri testamento profuerunt. Sacrificium vero Christi a typicis istis sacrificiis præcipue in hoc discrepat, quod, quum illorum sanguis pollutos ad corporis tantummodo puritatem lustrarit, e contrario sanguis Christi libatus conscientias purget a mortuis operibus ad colendum Deum viuum, Hebr. IX, 13. 14. Et quum illa sæpius repeti, hoc *semel* tantum fieri oportuit, Hebr. VII, 27. X, 10. IX, 25. 26. Rom. VI, 10. Præterea, quum illic (in veteri testamento) sacrificium

a sa-

a sacrificante esset distinctam, Christus contra se ipsum obtulit hostiam, Hebr. I, 3. X, 12. Eph. V, 2. ubi per omnem vitam variis perpeſſionibus, et tandem morti sponte se subiecit, Io. X, 18. Phil. II, 8. nec ad sua, sed ad totius generis humani peccata expianda caelesti Patri victimam sese praeſtuit, 1 Petr. II, 24. Ps. XL, 7-9. quo ipso etiam pro omnibus ac singulis satisfecit, aeternamque liberationem adeptus est, Rom. III, 24. 2 Cor. V, 14. Hebr. IX, 12. 1. c. LIII, 6. 1. c. LV-
THERVS Conc. in Ps. CX. Tom. VII. Alt. fol. 368. b. „Iſto sacrificio ſemel perſunctus
 „eſt pro totius mundi peccatis per mortem
 „ſuam in cruce, quae altare fuit, in quo vi-
 „ſcentem illam et ſacram corporis et ſanguinis
 „ſui hoſtiam Deo Patri cum precibus et ſuppli-
 „cationibus, cum vehementi queſtu et lacrimis
 „acerbiſſimis immolauit, immenſique amoris
 „igne, ex animo eius erumpente, conſumſit.
 „Hoc verum ſacrificium eſt, quod omnium
 „mortalium peccata vno atque eodem tempore
 „penitus tollit et abolet, aeternamque recon-
 „ciliationem et veniam adfert. Id quod
 „ſummis laudibus praedicandum atque extol-
 „lendum eſt. „

§. XX.

Interceſſio Chriſti, tamquam ſacerdo- De inter-
 tis, facta eſt, ſicuti ſacrificium eius, pro ceſſione
 omnibus quidem hominibus, hoc tamen cum Chriſti
 diſcrimine, vt impiis reſipiſcentiam, ſideli- quid tra-
 bus dit ſcri-
 ptura?

bus autem constantiam et accessionem fidei ac sanctimoniam orauerit, Ies. LIII, 11. 12. Luc. XXII, 32. XXIII, 34. Io. XVII, 9. 11. 15. 17. 20. seqq. Hebr. V, 7. Quam in rem etiam nunc officio sacerdotali fungitur, quamuis in gloriam suam iam ingressus, Hebr. IX, 24. VII, 25. I Io. II, 1. Rom. VIII, 34. Veruntamen ista intercessio non amplius ab eo fit in humili serui forma, quemadmodum facta est in terra, sed ratione quadam, maiestati ipsius conueniente, latente autem et inenarrabili. *LUTHERVS* l. c. fol. 369. a. „*Quamquam satis est, Christum semel esse libatum pro totius mundi peccatis ad nouissimum usque diem; tamen, quia adhuc semper peccato et infirmitate conficimur, sine intermissione pro nobis apud Patrem intercedat necesse est, ne illud nobis peccatum et infirmitas imputetur, contra ea Spiritus sancti robur et virtus donetur. Ideo enim in celum adscendit et consedit ad dextram Patris, ut per suam intercessionem nos in gratia ac fauore Dei aeternum conseruet, vires item et victoriam aduersus peccati terrores, diaboli, mundi, et carnis tentationes nobis largiatur.* „

§. XXI.

Benedictio Christi quid?

Benedictio summi sacerdotis nostri potissimum posita est in applicatione omnium thesaurorum gratiae, quibus ad salutem egemus: quo in primis Spiritus sanctus cum omni-

omnibus dotibus et operationibus suis referendus est, Aët. III, 26. Gal. III, 8. 9. 14. Eph. I, 3.

§. XXII.

Officium nostrum est, (1) huic servatori nostro pro officio mediatorio immortalis gratias et agere et habere, ac divini et flagrantis amoris eius, qui ex illo elucet, cognitione fidem nostram corroborare; (2) per solum sacerdotem nostrum ipsiusque sacrificium pro nobis præstitum peccatorum veniam a Deo petere, omniaque nostra precum et laudum sacrificia, quæ tamquam novi fœderis sacerdotes facimus, in hoc officio et sancta intercessione ipsius fundare, Io. XIV, 13. 14. Hebr. X, 19 - 22. XIII, 15. et (3) ipsius ad exemplum alios pro aliis supplicare, variisque spiritualibus ac corporalibus beneficiis nos invicem adficere, 1 Tim. II, 1. 1 Petr. III, 9. et tandem (4) pro fratribus animas ponere, quemadmodum ille pro nobis animam suam posuit, 1 Io. III, 16. Rom. IX, 3. Col. I, 24. 2 Tim. II, 10.

§. XXIII.

Solatium, quod fideles ex Christi officio sacerdotali habent, est, (1) quod de absoluta peccatorum venia certi esse possint, (2) quod Pater cælestis propter huius fidei ac misericordis sacerdotis intercessionem, in satisfactione atque efficacissimo merito suo fundatam, adherentes eis naevos et in-

Quodnam officium nostrum secundum hanc doctrinam?

Quodnam solatium fideles hinc habent?

firmitates patienter toleraturus nec ipsis imputaturus sit; dummodo fusi sanguinis virtute sese ipsos ab illis magis atque magis purgare studeant. Rom. VIII, 1. 1 Io. I, 7. 2 Cor. VII, 1. (3) Quod nec in hoc tempore, nec æternum vlllo bono carituri sint, quia Christus factus est eis benedictio, (4) quod Christus sanguine suo eos fecerit Deo sacerdotes ipsorumque hostias spirituales omnes per se ipsum Patri gratas efficiat, Apoc. I, 6. V, 10. 1 Petr. II, 5. 9.

§. XXIV.

Num
Christus
etiam rex
est?

Denique Christus etiam rex est, Io. I, 49. XVIII, 37. Apoc. XIX, 16. itidem secundum utramque naturam. *Divine* quidem regia dignitas competit ex generatione æterna a Patre, Ps. II, 6. 7. Io. XVI, 15. et creatione ac conseruatione rerum omnium, Io. I, 3. Hebr. I, 3. *Humane* ex vnione personali. Notandum tamen est, quod secundum hanc naturam plenum regie dignitatis exercitium in statu demum exaltationis, posteaquam ad dextram maiestatis in sublimi confedit, ingressus sit, Eph. I, 20. 21. 22. Phil. II, 9. 10. 11. tamen si ius et ipsum dominium iam a conceptione et natiuitate habuit, eiusque radios quosdam passim exseruit. vid. Luc. I, 43. Io. XVIII, 37. XIX, 19. Ceterum regium hoc officium perinde ac propheticum et sacerdotale a Patre suo adeptus est, quippe qui eum regem creauit atque

que vnxit, Psalm. II, 6. 7. LXXXIX, 28.
Luc. XXII, 29.

§. XXV.

Regnum Christi regis nostri pro œcono- Regnum
miæ et subiectorum diuersitate *triplex* est, Christi-
potentie siue *naturæ*, *gratiæ* et *gloriæ*. quotu-
plex?

§. XXVI.

Regnum potencie siue *naturæ* est, quo Regnum
omnes in vniuersum res creatæ Christo sub- potentiæ
iectæ sunt, et ipse earum dominus est, eas quid?
conseruat et gubernat, ita vt sine ipso nihil
sint et nihil possint facere, Matth. XXVIII,
18. Eph. I, 21. In hoc regno *subditi* sunt res
omnes creatæ, Ps. VIII, 7. XXIV, 1. CX, 1.

§. XXVII.

Regnum gratiæ in eo consistit, quod Regnum
Christus sibi in hac terra aliquem cœrum, gratiæ in
postquam sanguine eum acquisiuit, per ver- quo con-
bum et sacramenta colligit, Ps. CX, 3. Rom. sistit?
I, 5. Matth. XXVIII, 19. a regno tenebra-
rum defendit ac protegit, c. XVI, 18. XXVIII,
20. Ps. II, 3. 4. vid. Exod. I, 12. variis bonis
spiritualibus, ad quæ tam administrantia
quam sanctificantia dona spectant, cumulate
ornat atque explet, 1 Cor. XII, 4. 12. Rom. XII,
3. 4. sqq. Eph. IV, 7. 8. 15. 16. 2 Tim. I, 7.
adeoque hoc regnum non terrestri ac munda-
na, sed cœlesti ac spiritali ratione constituit
et administrat, Io. XVIII, 36. *Subditi* in hoc
regno sunt omnes vere fideles, vtpote in
quibus singulis Christus regnum suum ha-
bet,

bet, Rom. XIV, 17. viuit, Gal. II, 20. Col. III, 4. peccatumque, mundum ac diabolum in illis et per illos deuincit, Rom. VI, 12. VIII, 37. 2 Cor. X, 4. 1 Io. IV, 4. V, 4. vnde regium sacerdotium vocantur, 1 Petr. II, 9.

§. XXVIII.

Regnum
gloriae
quid?

Regnum *gloriae* est, quod Iesus Christus laetus victoria in caelum adscendens occupauit, in quo iam viuit ac regnat, quod aliquando etiam, deletis hostibus suis, patefaciet, in eo ecclesiam triumphantem moderabitur, cum ea gloriosissime et magnificentissime regnabit, atque aeterna illam gloria et salute replebit, Luc. XIX, 12. XXIV, 26. Hebr. II, 5. 8. X, 13. Apoc. XII, 10. XIX, 6. XX, 1-6. Hoc regnum alias variis iucundis nominibus appellatur, e. g. σαββατισμός, sabbatismus, Hebr. IV, 9. tempus recreationis, Act. III, 20. aetas, Luc. XXI, 30. 31. Cant. II, 11-13. cena nuptiarum Agni, Apoc. XIX, 7. 9. cet. *Subditi* in hoc regno sunt omnes homines beati atque electi, qui in regno gratiae Christo fidem habuerunt, ipsiusque sanctificationis ac perpeffionum participes facti sunt, Luc. XVI, 22. XXII, 28. 29. 30. XXIII, 43. 2 Petr. I, 8. II. 2 Tim. II, 11. 12. 2 Theff. I, 4. 5. 6. 7. Apoc. III, 21. VII, 13-17. XX, 4.

§. XXIX.

§. XXIX.

Officium nostrum secundum hanc doctrinam est, (1) Christum, morem ei gerendo, confiteri regem ac dominum nostrum, Pf. II, 10-12. (2) Quemadmodum ipse non est mundanus, nec regnum eius mundanum; ita nec nos, qui ciues eius esse cupimus, mundanos esse decet, Rom. XII, 1. 2. Io. XVII, 14. (3) Quum a Christo facti simus reges, id eo demonstrare debemus, quod diabolo, mundo et carni non permitamus in nos dominium, sed omnes eorum tentationes, illecebras et lenocinia regio Christi spiritu superemus et vincamus. vid. supra §. XXVII.

§. XXX.

Solacium, quod ex regio Christi officio reportant fideles, est, (1) quod non habeant, quem metuant, a Christo autem, magnificando rege suo, praesidium propitiumque regimen sibi promittere possint, Ies. VIII, 9. 10. (2) quod virtute, qua ipse viuit ac regnat, hostes etiam suos spirituales vnuerfos superare valeant, in eosque dominari, Rom. VI, 14. VIII, 37. 1 Io. V, 4. Eph. VI, 12. seqq. (3) quod finito fidei certamine, quod ad animam, in regnum eius transferantur, Luc. XVI, 23. XXII, 28. 29. 30. XXIII, 43. 2 Cor. V, 1. seqq. (4) quod in patefaciendo regno gloriae non tantum ciues eius futuri, sed cum Christo etiam

Quod-
nam offi-
cium no-
strum fe-
cundum
hanc do-
ctrinam?

Quod-
nam sola-
cium?

etiam